

Előterjesztés**Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2015. augusztus 13-i ülésére**

Tárgy: Lengyel emlékmű állítása Lajosmizsén

Az előterjesztést készítette:

Horváth Sándor
pályázati referens
Önkormányzati Iroda

Véleményezésre és tárgyalásra megkapta:

Önkormányzati Bizottság

Törvényességi ellenőrzésre megkapta:

Muhariné Mayer Piroska
aljegyző

dr. Balogh László s.k.
jegyző

Előterjesztés

Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2015. augusztus 13-i ülésére

Tárgy: Lengyel emlékmű állítása Lajosmizsén

Ikt.sz: LMKOH/6525/3/2015.

Tisztelt Képviselő-testület!

A II. Világháború ideje alatt hét angol felségjelű, de lengyel személyzettel repülő gép zuhant le Magyarország területén. Madarason, Ruzsán, Szentesen és Bácsbokodon teljesen ismertek a lezuhanások körülményei. Ezen kívül még két gép lezuhanásáról vannak információk, mely szerint az egyik Jászberényben a másik Lajosmizsén tűnt el. A hetedik repülőgépről nincsenek adatok.

Dr. Biernacki Karol szegedi konzul keresett fel egy, a Lajosmizsén a Ceglédi út mellett lezuhant repülőgép áldozatai tiszteletére állítandó emlékművel kapcsolatban. A Lengyel Harc és Mártíromság Emléket Őrző Tanács finanszírozza az emlékmű felállítását. Lajosmizse város segítségét kéri az emlékmű alapozási munkálataiban és az avatóünnepség szervezésében.

A megkeresések az *előterjesztés mellékletét* képzik.

A lajosmizsei emlékmű vonatkozásában szükséges a Képviselő-testület javaslata, hogy melyik közterületi részen kerüljön az felállításra. Az emlékmű elhelyezésére javasolom a Központi Park Ceglédi út felőli részét, vagy az Iskola-tó partját.

A fentiek alapján az alábbi határozat-tervezet elfogadására teszek javaslatot:

Határozat-tervezet

.../2015.(...) ÖH

Lengyel emlékmű állítása Lajosmizsén

Határozat

- 1) Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete támogatja, hogy Lajosmizsén a II. Világháborúban lezuhant repülőgép áldozatainak emlékére emlékmű kerüljön felállításra.
- 2) Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az 1) pontban szereplő emlékmű felállítása az alábbi közterületen javasolja:
.....

Felelős: Képviselő-testület

Határidő: 2015. augusztus 13.

Lajosmizse, 2015. augusztus 7.

Basky András s.k.
polgármester

ÉRKEZETT

Horváth Sándor

2015 JÚN 30.

Címzett: Basky, András
Tárgy: lengyel repülőgép Lajosmizsén

Feladó: Bela Csaki <belacsaki@hotmail.com>
Dátum: 2015. június 30. 15:31
Tárgy: lengyel repülőgép Lajosmizsén
Címzett: "basky@lajosmizse.hu" <basky@lajosmizse.hu>

LAJOSMIZSEI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL 1.	
Érkezett: 2015. 06. 30. nap	
6525/1/2015	... mell
Előszám:	Előadó: Horváth S

Tisztelt Polgármester Úr!

Igyekszem összefoglalni a telefonon elmondottakat:

A második világháború utolsó fázisában, 1944. augusztus elsején tört ki a varsói felkelés. A német megszállás alatt szerveződő lengyel hadsereg, az Armija Krajova, a Londonban működő lengyel kormány támogatásával a szovjetek érkezése előtt robbantotta ki a felkelést. A cél az volt, hogy ne csak a Vörös Hadsereg érdeme legyen a lengyel főváros felszabadítása. Sztálin parancsára a szovjetek ugyanakkor megálltak és végignézték, ahogyan a németek elrendezik a lengyelek ügyét. A felkelésnek számos magyar vonatkozása is van, ez szinte minden esetben pozitív a lengyel-magyar barátság szép lapjaira tartozik.

A lengyel testvérek élet-halál harcához az utánpótlást és a municiót az oroszok ellenállása miatt az olaszországi Brindisi-ből tudták légi szállítással eljuttatni Varsó körzetébe. Az angol felségjellel, de lengyel személyzettel repülő gépek Magyarország felett repülve érték el a lengyel síkságot. A szállítások éjjel zajlottak, amit a német légierő is hamar felfedezett, külön éjszakai vadász alakulatok települtek az akkor már német megszállás alatt álló Magyarországra. Ennek eredménye hét darab lelőtt angol Halifax típusú szállítórepülő volt. Madarason, Ruzsán, Szentesen és Bácsbokodon teljesen ismertek a lezuhanások körülményei. A madarasi helyszínen a község lakói emeltek emlékművet a hősi halált halt pilóták emlékére. A másik három helyszínen a lengyel állam támogatásával létesült a közelmúltban emlékhely, a szegedi lengyel konzulátus közreműködésével.

Szeretnénk folytatni az emlékhely állításokat. A hétből még két gép sorsáról tudunk. Jászberényben és Lajosmizsén is eltűnt egy-egy repülő, a hetedik repülőről pedig nincsenek infók. Szeretnénk nekifogni a lajosmizsei események feltárásának. A város területén a pontos helyszínről nincs infónk, azt sem tudjuk, hogy vannak-e maradványok, roncsdarabok a földben.

Dr. Biernacki Karollal, a szegedi lengyel konzullal közösen szeretnénk felkeresni Önt. Jövetelünk célja: a város közreműködésével szeretnénk azonosítani a helyszínt, amihez szükség lehet egy ottani helytörténészre, vagy a helyi nyugdíjasklubra, amelynek tagjai között többen emlékezhetnek arra, hogy a háború alatt lezuhant egy repülő a településen. Az azonosítás után a roncskutatók feltárnák a helyszínt. Kérdés, hogy vannak-e maradványok, roncsdarabok a földben? A feltárást követné egy emlékhely állítása a városban, ez a lengyel állam támogatásával szokott megtörténni.

A végén egy emlékezetes és szép avatóünnepség szokott következni.

Július 3-án, pénteken 10 órakor alkalmunk lesz megbeszélni a részleteket. Köszönjük szépen, hogy időt szán ránk!

Tisztelettel:

Csáki Béla

30/4943154

ÉRKEZETT

2015 AUG 05.

Horváth Sándor

Címzett: Basky, András
Tárgy: Lengyel emlékmű Lajosmizsén

Feladó: Bela Csaki <belacsaki@hotmail.com>
Dátum: 2015. augusztus 5. 14:11
Tárgy: Lengyel emlékmű Lajosmizsén
Címzett: "basky@lajosmizse.hu" <basky@lajosmizse.hu>

LAJOSMIZSEI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL 1.	
Érkezett: 2015 év 08 hó 05 nap	
6525/2/2015mellmell
Előszám:	Előadó: Horváth S

Tisztelt Polgármester Úr!

Dr. Biernacki Karol konzul úr megbízásából keresem.

Legutóbbi találkozásunk alkalmával szó volt arról, hogy konzul úr Varsóba utazik, ahol a megbeszélésein elő fog kerülni a Lajosmizse felett, a II. világháborúban leölt lengyel szállítógép személyzetének emléket állító emlékmű ügye is.

Konzul úr Lengyel Harc és Mártírság Emlékét Őrző Tanács vezetőjével Andrzej Kunerttel megállapodott arról, hogy az általa vezetett szervezet finanszírozni fogja az emlékmű felállítását, annak figyelembe vételével, hogy ennek még ebben az évben el kell készülnie. Az elkészítés nem jelenti azt, hogy egyúttal át is kell adni, erre egy ünnepi és jeles alkalmat kell találni a 2016-os évben. A budapesti lengyel nagykövet is tud a lajosmizsei kezdeményezésről, a közte és Biernacki úr között zajlott megbeszélésen lehetséges avatási dátumként felmerült a jövő márciusi budapesti államelnöki találkozó időpontja, de erről még nincs döntés, mivel még nem ismert a találkozó programja.

Konzul úr beszélt a szentesi, ruzsai és bácsbokodi emlékművek alkotójával, Brzózka Marek szegedi szobrászművésszel, aki vázlattervekkel készül egy későbbi lajosmizsei egyeztetésre.

Lajosmizse város segítségét a lengyelek az emlékmű elhelyezéséhez kérik. Meg kellene találni azt a közterületet, ahol felállítható az emlékmű. A város támogatására számíthatunk az alapozási munkákban és az avatóünnepség megszervezésében is. A gyakorlat, - a ruzsai, szentesi és a bácsbokodi emlékművek megszületése - azt mutatja, hogy egy rövid, kb 16-20 oldalas kis kiadvány is hasznos lehet, amelyben fel lehet dolgozni a lengyel katonák szerencsétlenségének történetét, a varsói felkelés történetét és azt, hogy milyen visszhangja volt a szerencsétlenségnek Lajosmizsén. A kis füzetben írni lehetne még az emlékmű létesítésének körülményeiről és annak leírása is bele kerülhetne.

Fontos lenne, hogy a legutóbbi megbeszélésen elhangzottaknak megfelelően szeptember elején találkozzunk! Konzul úr javaslatot vár Öntől ennek időpontjára.

Bízom abban, hogy egy nagyon jó kezdeményezés indult el, amelyet közösen meg tudunk valósítani.

Várom megtisztelő válaszát!

Tisztelettel:

Csáki Béla